

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟΥ (πρώτο τμήμα)
της 17ης Δεκεμβρίου 2003 *

Στην υπόθεση T-146/01,

DLD Trading Co., με έδρα το Brno (Δημοκρατία της Τσεχίας), εκπροσωπούμενη
από τους J. Hintermayr, G. Minichmayr, P. Burgstaller και M. Krüger, δικηγόρους,

ενάγουσα,

κατά

Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ενώσεως, εκπροσωπούμενου από τις M.-C. Giorgi και
A.-M. Colaert καθώς και τον J.-P. Hix,

εναγόμενου,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γερμανική.

υποστηριζομένου από την

Δημοκρατία της Αυστρίας, εκπροσωπούμενη από τη C. Pesendorfer και τους W. Okresek και H. Dossi, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

από την

Επιτροπή των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, εκπροσωπούμενη από τον J. Schieferer, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

και από τη

Δημοκρατία της Φινλανδίας, εκπροσωπούμενη από τις T. Rynhä και A. Guimaraes-Purokoski, με τόπο επιδόσεων στο Λουξεμβούργο,

παρεμβάινουσες,

που έχει ως αντικείμενο αγωγή με την οποία ζητείται η αποκατάσταση της ζημίας που η ενάγουσα διατείνεται ότι έχει υποστεί λόγω του παράνομου χαρακτήρα, αφενός, του κανονισμού (ΕΚ) 2744/98 του Συμβουλίου, της 14ης Δεκεμβρίου 1998, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) 355/94 και την παράταση των προσωρινών μέτρων παρέκκλισης που εφαρμόζονται στη Γερμανία και την Αυστρία (ΕΕ L 345, σ. 9), και, αφετέρου, της οδηγίας 69/169/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 28ης Μαΐου 1969, περί εναρμόνισης των νομοθετικών κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν τις εκπτώσεις φόρου κύκλου εργασιών και τους δασμούς που καταβάλλονται κατά την εισαγωγή στα πλαίσια της διεθνούς διακίνησης επιβατών (ΕΕ ειδ. έκδ. 09/001, σ. 17), όπως έχει τροποποιηθεί,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ
(πρώτο τμήμα),

συγκείμενο από τους B. Vesterdorf, Πρόεδρο, P. Lindh και H. Legal, δικαστές,
γραμματεάς: I. Νάτσινας, υπάλληλος διοικήσεως,

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητή-
σεως της 18ης Μαρτίου 2003,

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

Νομικό πλαίσιο

- 1 Η εισαγωγή στην Κοινότητα εμπορευμάτων προελεύσεως τρίτων χωρών υπόκειται στην είσπραξη, αφενός, κατ' εφαρμογήν του Κοινού Δασμολογίου, τελωνειακών δασμών και, στην επιβολή, αφετέρου, φόρου επί της προστιθεμένης αξίας (ΦΠΑ) καθώς και ειδικών φόρων καταναλώσεως.
- 2 Ωστόσο, στο μέτρο που στερούνται εμπορικού χαρακτήρα, οι εισαγωγές για προσωπικούς λόγους των εμπορευμάτων που περιέχονται στις προσωπικές αποσκευές των ταξιδιωτών απαλλάσσονται, υπό την επιφύλαξη ορισμένων διατάξεων, τελωνειακών δασμών βάσει του άρθρου 45 του κανονισμού (ΕΟΚ) 818/83 του Συμβουλίου, της 28ης Μαρτίου 1983, για τη θέσπιση του κοινοτικού καθεστώτος τελωνειακών ατελειών (ΕΕ L 105, σ. 1).
- 3 Μέτρα ελαφρύνσεως του φορολογικού καθεστώτος που ισχύει επί των εισαγωγών που γίνονται στο πλαίσιο της κυκλοφορίας ταξιδιωτών έχουν επίσης θεσπισθεί με την οδηγία 69/169/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 28ης Μαΐου 1969, περί εναρμονίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των σχετικών με τις απαλλαγές από τους φόρους κύκλου εργασιών και τους ειδικούς φόρους καταναλώσεως που εισπράττονται κατά την εισαγωγή, στο πλαίσιο της διεθνούς κυκλοφορίας των ταξιδιωτών (ΕΕ ειδ. έκδ. 09/001, σ. 17).

4 Αυτές οι τελωνειακές και φορολογικές ατέλειες μεταφράζονται, ανάλογα με τον τύπο εμπορευμάτων, σε αξία ή ποσότητες. Η αξία των εμπορευμάτων για τα οποία η ατέλεια εκφράζεται σε ποσότητες δεν λαμβάνεται υπόψη προκειμένου να καθοριστεί εάν οι εισαγωγές ενός ταξιδιώτη φθάνουν ή όχι το ανώτατο όριο της εκφραζόμενης σε αξία ατέλειας.

5 Οι ατέλειες που παρέχονταν στους ταξιδιώτες με τον κανονισμό 918/83 και με την οδηγία 69/169 έχουν καταργηθεί, από την 1η Ιανουαρίου 1993, στο πλαίσιο των ενδοκοινοτικών διακινήσεων εμπορευμάτων. Αντιθέτως, οι εν λόγω ατέλειες εξακολουθούν πάντα να ισχύουν όσον αφορά την κυκλοφορία μεταξύ Κοινότητας και τρίτων χωρών.

Τελωνειακές ατέλειες εκφραζόμενες σε αξία που ισχύουν για τις εισαγωγές από ταξιδιώτες προϊόντων άλλων εκτός των προϊόντων καπνού, των αλκοολούχων προϊόντων, των αρωμάτων και των ειδών κολώνιας

6 Όσον αφορά προϊόντα άλλα εκτός των προϊόντων καπνού, των αλκοολούχων ποτών, των αρωμάτων και των ειδών κολώνιας, με το άρθρο 47 του κανονισμού 918/83, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) 355/94 του Συμβουλίου, της 14ης Φεβρουαρίου 1994 (ΕΕ L 46, σ. 5), ανήλθε σε 175 ECU, ύστερα από την 1η Απριλίου 1994, το ποσό της δασμολογικής ατέλειας που εκφράζεται σε αξία, που ήταν μέχρι τότε 45 ECU ανά ταξιδιώτη.

7 Το άρθρο 151, παράγραφος 2, της Πράξεως περί των όρων Προσχώρησης της Δημοκρατίας της Αυστρίας, της Δημοκρατίας της Φινλανδίας και του Βασιλείου της Σουηδίας και των προσαρμογών των ιδρυτικών Συνθηκών της Ένωσης (ΕΕ 1994, C 241, σ. 9), ορίζει ότι, μετά από δεόντως αιτιολογημένη αίτηση των νέων κρατών μελών, το Συμβούλιο, με ομόφωνη απόφαση μετά από πρόταση της Επιτροπής, «μπορεί να λάβει, πριν από την 1η Ιανουαρίου 1995», ημερομηνία θέσεως σε ισχύ της Πράξεως Προσχώρησης, μέτρα συνιστώντα προσωρινές παρεκκλίσεις από πράξη των οργάνων που έχει θεσπιστεί, όπως είναι η περίπτωση του κανονισμού 355/94, μεταξύ της 1ης Ιανουαρίου 1994 και της ημερομηνίας της υπογραφής της Συνθήκης Προσχώρησης.

- 8 Ύστερα από την υποβολή τέτοιας αιτήσεως εκ μέρους της Δημοκρατίας της Αυστρίας, στις 5 Σεπτεμβρίου 1994, το Συμβούλιο εξέδωσε τον κανονισμό (ΕΚ) 3316/94, της 22ας Δεκεμβρίου 1994, που τροποποιεί τον κανονισμό 355/94 με τη θέσπιση προσωρινού μέτρου παρέκκλισης υπέρ της Αυστρίας όσον αφορά τις τελωνειακές ατέλειες (ΕΕ L 350, σ. 12, όπως έχει διορθωθεί, ΕΕ 1995, L 38, σ. 19).
- 9 Με το άρθρο 2 του κανονισμού 355/94, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 3316/94, αναβλήθηκε η επιβολή, μέχρι την 1η Ιανουαρίου 1998, της υποχρεώσεως της Δημοκρατίας της Αυστρίας να εφαρμόζει την κοινοτική ατέλεια των 175 ECU επί των εισαγωγών αγαθών που γίνονται από ταξιδιώτες που εισέρχονται στο έδαφος της κυρίως μέσω των χερσαίων συνόρων που συνδέουν αυτό το κράτος μέλος με τρίτες χώρες εκτός των χωρών μελών της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελευθέρων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ).
- 10 Με τη διάταξη αυτή προβλέφθηκε επίσης ότι η Δημοκρατία της Αυστρίας θα «εφαρμόζ[ει] από την έναρξη ισχύος της Συνθήκης Προσχώρησης [...] ατέλεια που δεν θα είναι κατώτερη των 75 ECU».
- 11 Η παρέκκλιση αυτή παρασχέθηκε λόγω των αισθητών οικονομικών δυσχερειών που η αύξηση της ατέλειας στα 175 ECU θα μπορούσε να προκαλέσει στη Δημοκρατία της Αυστρίας, και τούτο ενόψει των διαφορών που χωρίζουν τις ισχύουσες, αντιστοίχως, τιμές στη χώρα αυτή και στις όμορες προς αυτήν ανατολικές χώρες.
- 12 Επομένως, το Αυστριακό Εθνικό Συμβούλιο τροποποίησε ως εξής το άρθρο 97, στοιχείο α, του αυστριακού νόμου περί της εφαρμογής του τροποποιημένου τελωνειακού δικαίου (BGBl. 1995 I, σ. 6672):

«Για τα εμπορεύματα που εισάγουν ταξιδιώτες που εισέρχονται στο έδαφος εφαρμογής του παρόντος νόμου μέσω των χερσαίων συνόρων που συνδέουν αυτό το

έδαφος με χώρες άλλες εκτός των κρατών μελών και των χωρών της ΕΖΕΣ παρέχεται ατέλεια 75 ECU ύστερα από τη θέση σε ισχύ της Συνθήκης Προσχωρήσεως και μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1997.»

- 13 Με έγγραφο της 23ης Ιουλίου 1997, η Δημοκρατία της Αυστρίας ζήτησε από το Συμβούλιο παράταση του χρόνου ισχύος της παρεκκλίσεως αυτής επικαλούμενη το γεγονός ότι εξακολουθούν να υφίστανται, αν δεν έχουν επιδεινωθεί, οι δυσχέρειες που είχαν αιτιολογήσει τη θέσπιση του μέτρου αυτού.
- 14 Πριν το Συμβούλιο αποφανθεί επί της αιτήσεως αυτής, είχε εκπνεύσει, από τις 31 Δεκεμβρίου 1997, ο χρόνος ισχύος της η παρεκκλίσεως που επέτρεπε στη Δημοκρατία της Αυστρίας να εφαρμόζει την τελωνειακή ατέλεια των 75 ECU. Παρ' όλα αυτά, η Δημοκρατία της Αυστρίας δεν αύξησε το ποσό της ατέλειας στο κοινοτικό επίπεδο των 175 ECU. Πράγματι, το Αυστριακό Εθνικό Συμβούλιο θέσπισε, λίγο πριν το πέρας του 1997, τροποποιημένο κείμενο του άρθρου 97, στοιχείο α, του προπαρατεθέντος νόμου για την εφαρμογή του τελωνειακού δασμού (BGBl. 1998 I, σ. 441).
- 15 Όπως τροποποιήθηκε, η νέα διάταξη προέβλεπε:

«Το Ομοσπονδιακό Υπουργείο Οικονομικών εξουσιοδοτείται να μειώσει στα 75 ECU την ατέλεια που ισχύει επί των εμπορευμάτων που εισάγονται από τους ταξιδιώτες που εισέρχονται στο έδαφος εφαρμογής του παρόντος νόμου μέσω των χειρσαίων συνόρων που συνδέουν το έδαφος αυτό με χώρες άλλες εκτός των κρατών μελών και των χωρών της ΕΖΕΣ.»

- 16 Με τον κανονισμό (ΕΚ) 2744/98, της 14ης Δεκεμβρίου 1998, περί τροποποιήσεως του κανονισμού 355/94 (ΕΕ L 345, σ. 9), το Συμβούλιο παρέτεινε τον χρόνο ισχύος της παρασχεθείσας στη Δημοκρατία της Αυστρίας προσωρινής παρεκκλίσεως. Ο κανονισμός 2744/98 τέθηκε σε ισχύ στις 19 Δεκεμβρίου 1998, ημέρα της δημοσίευσής του στην Επίσημη Εφημερίδα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων. Ωστόσο, το κείμενο αυτό προέβλεπε ότι θα άρχιζε να ισχύει από την 1η Ιανουαρίου 1998.

- 17 Έτσι, με το άρθρο 2 του κανονισμού 355/94, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2744/98, παρατάθηκε, από την 1η Ιανουαρίου 1998 έως την 1η Ιανουαρίου 2003, ο χρόνος ισχύος της παρεκκλίσεως που απήλλασσε τη Δημοκρατία της Αυστρίας από την υποχρέωση εφαρμογής της κοινοτικής ατέλειας των 175 ECU.
- 18 Δυνάμει της διατάξεως αυτής, η Δημοκρατία της Αυστρίας όφειλε να επιτρέπει τις εισαγωγές των σχετικών προϊόντων με ατέλεια τουλάχιστον 75 ECU μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1998, στη συνέχεια με ατέλεια τουλάχιστον 100 ECU, από την 1η Ιανουαρίου 1999, και να αυξήσει σταδιακά το ποσό αυτό ώστε να επιβαρύνονται οι εισαγωγές αυτές, το αργότερο από την 1η Ιανουαρίου 2003, με το ποσό των 175 ECU, που ισχύει στην Κοινότητα.

Φορολογικές ατέλειες, εκφραζόμενες σε ποσότητες, που ισχύουν για τις εισαγωγές από ταξιδιώτες προϊόντων καπνού, αλκοολούχων ποτών, αρωμάτων και ειδών κολώνιας

- 19 Το καθεστώς των εκφραζομένων σε ποσότητες φορολογικών ατελειών σχετικά με τη διεθνή κυκλοφορία ταξιδιωτών καθορίζεται από τα άρθρα 4 και 5 της οδηγίας 69/169, όπως έχει τροποποιηθεί. Οι εν λόγω διατάξεις ορίζουν:

«Άρθρο 4

1. Με την επιφύλαξη των εθνικών διατάξεων οι οποίες εφαρμόζονται επί του θέματος στους ταξιδιώτες τους διαμένοντες εκτός Ευρώπης, κάθε κράτος μέλος

εφαρμόξει, όσον αφορά την εισαγωγή με απαλλαγή εκ των φόρων κύκλου εργασιών και ειδικών φόρων καταναλώσεως των κατωτέρω απαριθμουμένων εμπορευμάτων, τα ακόλουθα ποσοτικά όρια:

Κυκλοφορία μεταξύ τρίτων χωρών της Κοινότητας

α) Προϊόντα καπνού:

— τσιγάρα 200 τεμάχια

ή

— πουράκια (πούρα μεγίστου βάρους 3 γραμμάρια ανά τεμάχιο) ή 100 τεμάχια

— πούρα 50 τεμάχια

ή

— καπνός για κάπνισμα 250 γραμμάρια

β) Αλκοόλες και αλκοολούχα ποτά:

— απεσταγμένα ποτά και άλλα οινοπνευματώδη ποτά, βαθμού οινοπνεύματος άνω των 22 % χομ· αιθυλική αλκοόλη μη μετουσιωμένη 80 % χομ και περισσότερο, συνολικά 1 λίτρο

ή

- απεσταγμένα ποτά και οινοπνευματώδη ποτά απεριτίφ με βάση το κρασί ή την αλκοόλη, τάφια, σακέ

συνολικά 2 λίτρα

ή

- ομοειδή ποτά, βαθμού οινοπνεύματος ίσου ή κατώτερου των 22 % χομ, κρασιά αφρώδη, vins de liqueur

και

- κοινά κρασιά (μη αφρώδη)

συνολικά 2 λίτρα

[...]

Άρθρο 5

[...]

8. Τα κράτη μέλη έχουν την ευχέρεια να μειώσουν τις ποσότητες των εμπορευμάτων τα οποία αναφέρονται στο άρθρο 4, παράγραφος 1, περίπτωση α' και δ', για τους ταξιδιώτες οι οποίοι, προερχόμενοι από τρίτο κράτος, εισέρχονται σε κράτος μέλος.»

20 Με βάση την τελευταία αυτή διάταξη, το άρθρο 3, στοιχείο α', της απόφασης του Αυστριακού Ομοσπονδιακού Υπουργού Οικονομικών για την τροποποίηση της απόφασης περί απαλλαγής από τον φόρο καταναλώσεως [«Verordnung des Bundesministers für Finanzen, mit der die Verbrauchssteuerbefreiungsverordnung geändert wird» (BGBl. 1997 II, σ. 733)], μείωσε με την εξής διατύπωση την εκφραζόμενη σε ποσότητες φορολογική ατέλεια, με ισχύ από την 1η Ιουλίου 1997:

«Η ατέλεια σχετικά με τον φόρο καταναλώσεως που ισχύει για τα προϊόντα καπνού που εισάγουν με τις προσωπικές αποσκευές τους οι ταξιδιώτες που έχουν ως τόπο κατοικίας το έδαφος εφαρμογής της παρούσας απόφασης και εισέρχονται στο έδαφος αυτό μέσω των χερσαίων συνόρων που το συνδέουν με χώρες εκτός από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης και τα μέλη της ΕΖΕΣ περιορίζεται στα:

1. 25 τσιγάρα ή
2. 5 πούρα ή
3. 10 πουράκια (πούρα μεγίστου βάρους 3 γραμμαρίων ανά τεμάχιο) ή
4. 25 γραμμάρια καπνού για κάπνισμα ή
5. σύνολο των προϊόντων αυτών μη υπερβαίνουν τα 25 γραμμάρια.

[...]

Ιστορικό της διαφοράς

21 Η DLD Trading Co. εκμεταλλεύεται, στη Δημοκρατία της Τσεχίας, δύο καταστήματα πωλήσεως αφορολογίτων ειδών κείμενα στο Hevlin και στο Hate, εγγύτατα

στα Αυστριακά σύνορα. Η εν λόγω επιχείρηση πωλεί τα ακόλουθα προϊόντα: κατεργασμένο καπνό, αλκοολούχα ποτά, αρώματα, είδη κολώνιας, καλλυντικά, τρόφιμα, ηλεκτρονικά είδη ευρείας καταναλώσεως, υφαντουργικά προϊόντα, πρόσθετα είδη, παιχνίδια και αντικείμενα τρεχούσης χρήσεως. Κατ' ουσίαν, οι πελάτες της είναι, σχεδόν κατ' αποκλειστικότητα, ταξιδιώτες που εισάγουν στην Αυστρία, εντός των αποσκευών τους, αυτά τα προϊόντα που προορίζονται για προσωπική χρήση.

- 22 Η ενάγουσα υποστηρίζει ότι έχει αρχίσει σημαντικές επενδύσεις, μεταξύ των οποίων άνοιγμα καταστήματος στο Hevlin, τον Δεκέμβριο του 1996, προβλέποντας την αύξηση από 75 σε 175 ECU, στις 31 Δεκεμβρίου 1997, της τελωνειακής ατέλειας που ισχύει για τις εισαγωγές από ταξιδιώτες των σχετικών προϊόντων στην Αυστρία.
- 23 Ωστόσο, η καθυστέρηση, αφενός, της αυξήσεως αυτής και, αφετέρου, η μείωση από τη Δημοκρατία της Αυστρίας των ποσοτήτων προϊόντων καπνού που μπορούν να εισάγονται με απαλλαγή από ΦΠΑ και ειδικούς φόρους καταναλώσεως αιφνιδίασαν την ενάγουσα και της προκάλεσαν σημαντική ζημία υπό τη μορφή απώλειας εσόδων.

Το υποβληθέν στο Δικαστήριο προδικαστικό ερώτημα

- 24 Στις 23 Ιανουαρίου 2001 η ενάγουσα προσέφυγε στο Landesgericht für Zivilrechtssachen Wien (Πρωτοδικείο Βιέννης, Αυστρία) ζητώντας να υποχρεωθεί η Δημοκρατία της Αυστρίας να της καταβάλει αποζημίωση 726 728,34 ευρώ.
- 25 Με απόφαση της 5ης Νοεμβρίου 2001, το εν λόγω δικαστήριο υπέβαλε στο Δικαστήριο, δυνάμει του άρθρου 234 ΕΚ, προδικαστικό ερώτημα όσον αφορά, ιδίως, το

ζήτημα εάν η αυστριακή νομοθεσία ήταν αντίθετη προς διάταξη του κοινοτικού δικαίου, στο μέτρο που προέβλεπε όριο ως προς την αξία σχετικά με την τελωνειακή ατέλεια καθώς και ορισμένους ποσοτικούς περιορισμούς για τα προϊόντα καπνού που μπορούσαν να εισάγονται από τους οικείους ταξιδιώτες απαλλαγμένα φόρου κύκλου εργασιών και ειδικών φόρων καταναλώσεως (υπόθεση DLD Trading Company Import-Export, που καταχωρίστηκε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου υπό τα στοιχεία C-447/01).

- 26 Με διάταξη της 21ης Μαρτίου 2002, το Δικαστήριο κήρυξε απαράδεκτη αυτή την αίτηση για έκδοση προδικαστικής απόφασης, και τούτο για τον λόγο ότι τα στοιχεία που περιλαμβάνονταν στην απόφαση περί παραπομπής δεν του επέτρεπαν να προβεί σε λυσιτελή ερμηνεία του κοινοτικού δικαίου, ενόψει της πραγματικής και νομικής καταστάσεως που αποτελούσε το αντικείμενο της διαφοράς της κύριας δίκης.

Η ενώπιον του Πρωτοδικείου διαδικασία

- 27 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Πρωτοδικείου στις 2 Ιουλίου 2001, η ενάγουσα άσκησε την υπό κρίση αγωγή.
- 28 Με διατάξεις του προέδρου του πρώτου τμήματος, αντιστοίχως, της 9ης και 17ης Ιανουαρίου 2002, επιτράπηκε, αφενός, στην Επιτροπή και, αφετέρου, στη Δημοκρατία της Αυστρίας και τη Δημοκρατία της Φινλανδίας να παρέμβουν υπέρ του Συμβουλίου.
- 29 Η Δημοκρατία της Αυστρίας και η Επιτροπή κατέθεσαν τα υπομνήματά τους παρεμβάσεως, αντιστοίχως, στις 28 Φεβρουαρίου 2002 και στις 5 Μαρτίου 2002.

- 30 Λόγω κωλύματος ενός από τους δικαστές του πρώτου τμήματος του Πρωτοδικείου, ο Πρόεδρος του Πρωτοδικείου όρισε, στις 9 Ιανουαρίου 2003, δυνάμει του άρθρου 32, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, την δικαστή P. Lindh προκειμένου να συμπληρωθεί το τμήμα και να εκδοθεί απόφαση.
- 31 Το Πρωτοδικείο (πρώτο τμήμα), κατόπιν εκθέσεως του εισηγητή δικαστή, αποφάσισε να προχωρήσει στην προφορική διαδικασία.
- 32 Η ενάγουσα, το Συμβούλιο και η Επιτροπή ανέπτυξαν προφορικώς τις θέσεις τους και απάντησαν στις ερωτήσεις του Πρωτοδικείου κατά τη συνεδρίαση της 18ης Μαρτίου 2003.

Αιτήματα των διαδίκων

- 33 Η ενάγουσα ζητεί από το Πρωτοδικείο:
- να υποχρεωθεί το εναγόμενο να της καταβάλει αποζημίωση 726 728,34 ευρώ·
 - να κηρύξει ως αντίθετους προς το κοινοτικό δίκαιο τον κανονισμό 2744/98 και το άρθρο 5, παράγραφος 8, της οδηγίας 69/169, όπως έχει τροποποιηθεί·
 - να καταδικάσει το εναγόμενο στα δικαστικά έξοδα.

34 Το Συμβούλιο, υποστηριζόμενο από τη Δημοκρατία της Αυστρίας και την Επιτροπή, ζητεί από το Πρωτοδικείο:

- κυρίως, να κηρύξει την αγωγή απαράδεκτη·
- επικουρικώς, να απορρίψει την αγωγή ως αβάσιμη·
- να καταδικάσει την ενάγουσα στα δικαστικά έξοδα.

Επί του παραδεκτού της προσφυγής

35 Το Συμβούλιο και η Επιτροπή υποστηρίζουν ότι η αγωγή είναι απαράδεκτη, προτείνοντας προς τούτο τους ακόλουθους δύο λόγους απαραδέκτου.

Επί της μη συμφωνίας του δικογράφου της αγωγής προς τις επιταγές του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ' του Κανονισμού Διαδικασίας

36 Το Συμβούλιο θεωρεί ότι η ενάγουσα έχει παραλείψει, κατά παράβαση των επιταγών του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας, να επισυνάψει στο δικόγραφό της αγωγής της λογιστική έκθεση σχετικά με τις ζημιές της.

- 37 Έτσι, στάθηκε αδύνατο για το Συμβούλιο να γνωρίσει το ακριβές αντικείμενο της διαφοράς και να κρίνει το βάσιμο της αγωγής και, κατά συνέπεια, να διασφαλίσει λυσιτελώς την άμυνά του.
- 38 Η ενάγουσα αντιτείνει ότι, για να αποδείξει το υποστατό και την έκταση της ζημίας της, παραπέμπει στα αποτελέσματα εκμεταλλεύσεως και στα σχετικά με τις δραστηριότητές της αριθμητικά στοιχεία που αφορούν τα οικεία οικονομικά έτη. Η ενάγουσα διευκρινίζει ότι με το δικόγραφο της αγωγής της σκοπεί, σε μια πρώτη φάση, στο να διαπιστωθεί η γενεσιουργός αιτία της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας.
- 39 Κατά πάγια νομολογία, αίτημα για επιδίκαση απροσδιόριστης αποζημιώσεως στερείται της αναγκαίας σαφήνειας και πρέπει, συνακόλουθα, να θεωρηθεί απαράδεκτο (απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Ιουνίου 1999, T-277/97, *Ismeri Europa* κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, Συλλογή 1999, σ. II-1825, σκέψη 65, απόφαση που επιβεβαιώθηκε, κατόπιν αναιρέσεως, με απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Ιουλίου 2001, C-315/99 P, *Ismeri Europa* κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου, Συλλογή 2001, σ. I-5281).
- 40 Πράγματι, στο δικόγραφο της αγωγής δεν περιλαμβάνεται αξιόπιστη εκτίμηση της προβαλλομένης ζημίας. Με το έγγραφο αυτό, η ενάγουσα απλώς παρέχει μια εκτίμηση, την οποία εμφανίζει ως την ελαχίστη, της ζημίας της.
- 41 Όμως, είναι γεγονός ότι η ενάγουσα δεν αναφέρει στο δικόγραφό της αγωγής τα στοιχεία που θα επιτρέψουν να εκτιμηθεί η φύση και η έκταση της προβαλλομένης ζημίας. Έτσι, με το έγγραφο αυτό εκτιμά τη ζημία της στο 20 % των συνολικών απωλειών που έχει υποστεί ύστερα από την 1η Ιουλίου 1997 όσον αφορά τις πωλήσεις των καλυπτομένων από τα εν λόγω κοινοτικά μέτρα προϊόντων.

- 42 Εξάλλου, αυτή η ανυπαρξία αξιόπιστων αριθμητικών στοιχείων σχετικά με την προβαλλόμενη ζημία δεν επέτρεψε εν προκειμένω στο Συμβούλιο να ασκήσει τα δικαιώματά του ως εναγόμενο. Η ενάγουσα συμπλήρωσε τα εν λόγω στοιχεία με το δικόγραφο της απαντήσεως, επιτρέποντας έτσι στο εναγόμενο να αναπτύξει πράγματι τις θέσεις του, όσον αφορά τον χαρακτήρα και την έκταση της ζημίας, τόσο με το δικόγραφο του ανταπαντήσεως όσο και κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση (βλ., υπό την έννοια αυτή, την προπαρατεθείσα απόφαση της 15ης Ιουνίου 1999, *Ismertí Euroρα κατά Ελεγκτικού Συνεδρίου*, σκέψη 67).
- 43 Εξάλλου, το Συμβούλιο άφησε ανοικτή, με το υπόμνημά του ανταπαντήσεως, τη δυνατότητα προσδιορισμού του ακριβούς ποσού της ζημίας ύστερα από ενδεχόμενη απόφαση με την οποία θα έχει γίνει δεκτή η αρχή της ευθύνης της Κοινότητας και επιφυλάχθηκε σχετικά με τη δυνατότητά του να μην αμφισβητήσει παρά μόνο κατ' αυτό το μεταγενέστερο στάδιο την προβαλλόμενη από την ενάγουσα εκτίμηση της ζημίας.
- 44 Επομένως, πρέπει να απορριφθεί ο λόγος απαραδέκτου που αντλείται από το ότι το δικόγραφο της προσφυγής στερείται της αναγκαίας σαφήνειας ώστε να είναι σύμφωνο προς τις επιταγές του άρθρου 44, παράγραφος 1, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας.

Επί της μη νομιμοποίησης της ενάγουσας όσον αφορά το αίτημα ακυρώσεως κανονιστικών διατάξεων

- 45 Με το υπόμνημά της παρεμβάσεως, η Επιτροπή ζητεί να κηρυχθεί απαράδεκτη η αγωγή στο μέτρο που θα έπρεπε να νοηθεί ως επιδιώκουσα, αφενός, την ακύρωση του κανονισμού 2744/98 και, αφετέρου, του άρθρου 5, παράγραφος 8, της οδηγίας 69/169, όπως έχει τροποποιηθεί. Δεδομένου ότι αυτές οι γενικής εφαρμογής διατάξεις δεν αφορούν ούτε άμεσα ούτε έμμεσα την DLD Trading Co., η τελευταία δεν νομιμοποιείται να ζητήσει την ακύρωσή τους.

- 46 Το Συμβούλιο, αφού επανέλαβε την επιχειρηματολογία αυτή με το υπόμνημά του ανταπαντήσεως, δήλωσε, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ότι παραιτείται αυτής.
- 47 Κατά πάγια νομολογία, οι παρεμβαίνοντες οφείλουν, δυνάμει του άρθρου 116, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας, να αποδέχονται τη δίκη στο στάδιο που αυτή βρίσκεται κατά τον χρόνο της παρεμβάσεώς τους, τα δε αιτήματα που περιλαμβάνονται στο δικόγραφο της παρεμβάσεώς τους δεν είναι δυνατόν να έχουν, δυνάμει του άρθρου 40, τέταρτο εδάφιο, του Οργανισμού του Δικαστηρίου, άλλο αντικείμενο εκτός από την υποστήριξη των αιτημάτων του κυρίου διάδικου υπέρ του οποίου παρεμβαίνουν (απόφαση του Πρωτοδικείου της 25ης Ιουνίου 1998, T-371/94 και T-394/94, British Airways κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. II-2405, σκέψη 75).
- 48 Επομένως, η Επιτροπή, ως παρεμβαίνουσα, δεν νομιμοποιείται να ζητεί να κηρυχθεί απαράδεκτη η αγωγή, πράγμα που δεν έχει προταθεί με τα υπομνήματα του εναγομένου (βλ., υπό την έννοια αυτή, την απόφαση του Πρωτοδικείου της 21ης Ιανουαρίου 1999, T-185/96, T-189/96 και T-190/96, Riviera Auto Service κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. II-93, σκέψη 25).
- 49 Συναφώς, δεν αμφισβητείται ότι το Συμβούλιο παραιτήθηκε, κατά τη διάρκεια της δίκης, από την ένστασή του περί μη νομιμοποίησης της ενάγουσας, πράγμα που δεν προτάθηκε, εν πάση περιπτώσει, παρά μόνο εκπροθέσμως, κατά το στάδιο του υπομνήματος ανταπαντήσεως.
- 50 Επομένως, ο προταθείς από την παρεμβαίνουσα Επιτροπή ισχυρισμός περί απαραδέκτου δεν μπορεί να γίνει δεκτός.
- 51 Εν πάση περιπτώσει, πρέπει να επισημανθεί ότι, αντίθετα προς ό,τι υποστηρίζει η Επιτροπή, η αγωγή της DLD Trading Co. δεν μπορεί να θεωρηθεί ως σκοπούσα στην ακύρωση, βάσει του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ, των αμφισβητούμενων κοινοτικών διατάξεων.

- 52 Πράγματι, εάν η DLD Trading Co. ζητεί από το Πρωτοδικείο να κηρύξει ότι ο κανονισμός 2744/98 και το άρθρο 5, παράγραφος 8, της οδηγίας 169/69, όπως έχει τροποποιηθεί, αντίκειται προς το κοινοτικό δίκαιο, τούτο το πράττει με αποκλειστικό σκοπό τη νομική θεμελίωση του αιτήματος αποζημίωσης που έχει υποβληθεί σύμφωνα με το άρθρο 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ και όχι με σκοπό την επίτευξη, κατά τρόπο χωριστό, της ακυρώσεως αυτών των διατάξεων δυνάμει του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο ΕΚ.
- 53 Επομένως, για να μπορεί να ασκήσει παραδεκτώς την αγωγή της αποζημίωσης και να επικαλεστεί τον παράνομο χαρακτήρα των κανονιστικών διατάξεων οι οποίες, κατ' αυτήν, δικαιολογούν την εν λόγω αγωγή, η DLD Trading Co. δεν υποχρεούται να πληροί την προϋπόθεση ότι πρέπει οι σχετικές διατάξεις να την αφορούν άμεσα και ατομικώς, κατά την έννοια του άρθρου 230, τέταρτο εδάφιο, ΕΚ.
- 54 Επομένως, η προβαλλομένη μη νομιμοποίηση της ενάγουσας για την άσκηση της αγωγής δεν μπορεί να γίνει δεκτή.
- 55 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι η αγωγή είναι παραδεκτή.

Επί του βασιμίου της αγωγής

Επιχειρηματολογία των διαδίκων

- 56 Κατ' αρχάς, η ενάγουσα διατείνεται, αφενός, ότι οι διατάξεις του κοινοτικού δικαίου σχετικά με το ποσό των τελωνειακών και φορολογικών ατελειών προσβάλλουν διάφορα θεμελιώδη δικαιώματα και παραβιάζουν γενικές αρχές του δικαίου και, αφετέρου, ότι οι διατάξεις αυτές έχουν αποτελέσει την αιτία μειώσεως των εμπορικών δραστηριοτήτων της, πράγμα που συνιστά ζημία.

- 57 Πρώτον, η DLD Trading Co. φρονεί ότι με τον κανονισμό 2744/98 παραβιάζονται οι αρχές της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης και της μη αναδρομικότητας στο μέτρο που με το κείμενο αυτό, το οποίο άρχισε να ισχύει στις 19 Δεκεμβρίου 1998, παράταθηκε αναδρομικώς, από την 1η Ιανουαρίου 1998, η παρέκκλιση που επιτρέπει στη Δημοκρατία της Αυστρίας να περιορίσει στα 75 ECU το ποσό της ισχύουσας, κατά την κυκλοφορία επιβατών, τελωνειακής ατέλειας.
- 58 Έτσι, το Συμβούλιο ενέκρινε τη στερούμενη οποιασδήποτε νομικής βάσεως και προδήλως αντίθετη προς το κοινοτικό δίκαιο πρακτική που οι αυστριακές τελωνειακές αρχές εφάρμοζαν μονομερώς από την 1η Ιανουαρίου 1998 μέχρι τις 19 Δεκεμβρίου 1998.
- 59 Όσο για το άρθρο 5, παράγραφος 8, της οδηγίας 69/169, όπως έχει τροποποιηθεί, τούτο παραβιάζει την αρχή της αναλογικότητας, στο μέτρο που επιτρέπει στα κράτη μέλη να περιορίζουν, άνευ όρων ή περιορισμών, τις ποσότητες προϊόντων που οι ταξιδιώτες μπορούν να εισάγουν απαλλαγμένα φόρων κύκλου εργασιών και ειδικών φόρων καταναλώσεως.
- 60 Επομένως, οι επικρινόμενες διατάξεις, στο μέτρο που παραβιάζουν γενικές αρχές του δικαίου και προσβάλλουν θεμελιώδη δικαιώματα προστατευόμενα από την κοινοτική έννομη τάξη, συνιστούν σαφώς κατάφωρη παράβαση υπέρτερων κανόνων δικαίου.
- 61 Το Συμβούλιο αντιτείνει ότι η θέσπιση κοινού δασμολογίου δεν του απαγορεύει να παρεκκλίνει από αυτό όταν απαιτεί η οικονομική κατάσταση, όπως άλλωστε προβλέπει και το άρθρο 27, στοιχείο δ', ΕΚ.

- 62 Η αναδρομική εφαρμογή του κανονισμού 2744/98 δικαιολογήθηκε από τον επιδιωκόμενο με το κείμενο αυτό σκοπό και δεν μπορούσε να διαψεύσει τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη της ενάγουσας. Ένας συνετός και ενημερωμένος επιχειρηματίας δεν ήταν δυνατό να αιφνιδιαστεί από την παράταση ισχύος της επίμαχης κοινοτικής παρεκκλίσεως.
- 63 Εξάλλου, κάθε παρεχόμενη στα κράτη μέλη από οδηγία παρέκλιση πρέπει να εφαρμόζεται εντός των ορίων που έχουν χαραχθεί από τη Συνθήκη και, ιδίως, αυτού που προκύπτει από την εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας.
- 64 Το Συμβούλιο προσθέτει ότι, όχι μόνο δεν προέβη σε βαρεία παράβαση κανόνα δικαίου έχοντας ως αντικείμενο την παροχή δικαιωμάτων στους ιδιώτες, αλλά προέβη δεόντως στη στάθμιση των διαφόρων εν προκειμένω δημοσίων και ιδιωτικών συμφερόντων. Εξάλλου, το Συμβούλιο υπογραμμίζει ότι η χορηγηθείσα στους ταξιδιώτες ατέλεια δεν σκοπεί στην παροχή δικαιωμάτων στους εμπόρους που είναι εγκατεστημένοι, όπως συμβαίνει με την ενάγουσα, σε τρίτες χώρες αλλά μόνο στους ίδιους τους ταξιδιώτες.
- 65 Η DLD Trading Co. υποστηρίζει, δεύτερον, ότι οι καταγγελλόμενες παρανομίες της έχουν προξενήσει σοβαρή ζημία την οποία το Συμβούλιο, στο οποίο πρέπει να καταλογιστεί η γενεσιουργός της ζημίας ενέργεια, οφείλει να επανορθώσει δυνάμει του άρθρου 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ.
- 66 Ο αναδρομικός περιορισμός της εκφραζομένης σε αξία τελωνειακής ατέλειας η οποία μειώθηκε, δυνάμει του κανονισμού 2744/98, από 175 σε 75 ECU την 1η Ιανουαρίου 1998 και, στη συνέχεια, η αύξηση αυτής της ίδιας ατέλειας, η οποία περιορίστηκε στα 100 ECU από την 1η Ιανουαρίου 1999, είχαν ως αποτέλεσμα τη σημαντική μείωση του ποσού της ατέλειας του κοινού δασμού των 175 ECU, που έπρεπε να απολαύουν οι πελάτες της ενάγουσας. Έτσι, η ενάγουσα έχει υποστεί, ύστερα από την 1η Ιανουαρίου 1998, σημαντική εμπορική ζημία.

- 67 Εξάλλου, ο περιορισμός, με το άρθρο 5, παράγραφος 8, της οδηγίας 69/169, όπως τροποποιήθηκε, των μεγίστων ποσοτήτων προϊόντων καπνού που μπορούν να εισάγονται ατελώς όσον αφορά τον φόρο κύκλου εργασιών και τους ειδικούς φόρους καταναλώσεως έχει επίσης προξενήσει στην ενάγουσα, από την 1η Ιουλίου 1997, σημαντική ζημία.
- 68 Το Συμβούλιο ανταπαντά ότι η ενάγουσα, ελλείπει υποβολής σχετικών στοιχείων, δεν απέδειξε την ύπαρξη πραγματικής ζημίας. Επικουρικώς, το Συμβούλιο απορρίπτει την προβληθείσα από την ενάγουσα εκτίμηση της ζημίας.
- 69 Τέλος, η DLD Trading Co. ισχυρίζεται, κατ' ουσίαν, ότι το κατά παρέκκλιση ποσό ατέλειας των 75 ECU προβλέπεται από κοινοτικό κανονισμό που εφαρμόζεται απ' ευθείας και ότι ο εν λόγω κανονισμός, στο μέτρο που δεν επιτρέπει στη Δημοκρατία της Αυστρίας να ορίσει άλλο ποσό, αποτελεί την άμεση αιτία της ζημίας.
- 70 Το Συμβούλιο αντιτείνει ότι οι αμφισβητούμενες κοινοτικές διατάξεις αφήνουν κάποιο περιθώριο εκτιμήσεως στις αυστριακές αρχές οι οποίες μπορούσαν να αποφασίσουν να ορίσουν την ατέλεια σε ψηλότερο επίπεδο. Επομένως, λόγω της δυνατότητας χειρισμών που οι αρχές αυτές διέθεταν, δεν υφίσταται εν προκειμένω άμεσος αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ της προσαπτόμενης στο Συμβούλιο ενέργειας και της προβαλλομένης ζημίας.

Εκτίμηση του Πρωτοδικείου

Επί του αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της προσαπτομένης στο Συμβούλιο ενέργειας και της προβαλλομένης ζημίας

- 71 Πρέπει να υπομνηστεί ότι, κατά πάγια νομολογία, η θεμελίωση της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας προϋποθέτει ότι ο αιτών αποζημίωση αποδεικνύει τον

παράνομο χαρακτήρα της προσοπτομένης στο οικείο όργανο ενέργειας, το υποστατό της ζημίας και την ύπαρξη αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της ενέργειας αυτής και της προβαλλομένης ζημίας (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 29ης Σεπτεμβρίου 1982, 26/81, *Oleifici Mediterranei κατά ΕΟΚ*, Συλλογή 1982, σ. 3057, σκέψη 16, και της 14ης Ιανουαρίου 1993, C-257/90, *Italsolar κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1993, σ. I-9, σκέψη 33).

- 72 Εξάλλου, ο απαιτούμενος από το άρθρο 288, δεύτερο εδάφιο, ΕΚ αιτιώδης σύνδεσμος προϋποθέτει ότι υφίσταται άμεσος και αποτελεσματικός αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ του παράνομου χαρακτήρα της ενέργειας του οικείου οργάνου και της προβαλλομένης ζημίας, δηλαδή ότι η ζημία απορρέει κατά τρόπο άμεσο από την προσοπτομένη ενέργεια (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 4ης Οκτωβρίου 1979, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 και 45/79, *Dumortier frères κ.λπ. κατά Συμβουλίου*, Συλλογή τόμος 1979/II, σ. 501, σκέψη 21, και της 5ης Μαρτίου 1996, C-46/93 και C-48/93, *Brasserie du pêcheur*, Συλλογή 1996, σ. I-1029, σκέψη 51· αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 11ης Ιουλίου 1996, T-175/94, *International Procurement Services κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1996, σ. II-729, σκέψη 55, και της 25ης Ιουνίου 1997, T-7/96, *Perillo κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1997, σ. II-1061, σκέψη 41).
- 73 Στην ενάγουσα εναπόκειται να προσκομίσει αποδείξεις σχετικά με την ύπαρξη τέτοιου άμεσου συνδέσμου (απόφαση του Πρωτοδικείου της 18ης Σεπτεμβρίου 1995, T-168/94, *Blackspur κατά Συμβουλίου και Επιτροπής*, Συλλογή 1995, σ. II-2627, σκέψη 40).
- 74 Δεδομένου ότι οι τρεις προϋποθέσεις για τη θεμελίωση της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας είναι σωρευτικές, η έλλειψη μιας απ' αυτές αρκεί για την απόρριψη αγωγής αποζημιώσεως (απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Σεπτεμβρίου 1999, C-257/98 P, *Lucassioni κατά Επιτροπής*, Συλλογή 1999, σ. I-5251, σκέψη 14· απόφαση του Πρωτοδικείου της 24ης Απριλίου 2002, T-220/96, *EBO κατά Συμβουλίου και Επιτροπής*, Συλλογή 2002, σ. II-2265, σκέψη 39).

— Επί της ζημίας που προβάλλεται ως οφειλόμενη στον περιορισμό της εκφραζομένης σε αξία τελωνειακής ατέλειας που ισχύει για τις εισαγωγές από ταξιδιώτες προϊόντων άλλων εκτός των προϊόντων καπνού, των αλκοολούχων προϊόντων, των αρωμάτων και των ειδών κολώνιας

- 75 Όπως προκύπτει από την περιγραφή του νομικού πλαισίου της διαφοράς, που περιλαμβάνεται στις ανωτέρω σκέψεις 6 έως 20, παρασχέθηκε, κατ' αρχάς, στη Δημοκρατία της Αυστρίας, με το άρθρο 2 του κανονισμού 355/94, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 3316/94, τη δυνατότητα να ορίσει ότι δεν θα ισχύσει για τα επίμαχα προϊόντα το ευεργέτημα της κοινοτικής τελωνειακής ατέλειας των 175 ECU πριν από την 1η Ιανουαρίου 1998 αλλά ότι θα ισχύσει για αυτά, κατά παρέκκλιση, μεταξύ 1ης Ιανουαρίου 1995, ημερομηνίας θέσεως σε ισχύ της Συνθήκης Προσχωρήσεως και 31ης Δεκεμβρίου 1997, ατέλεια 75 ECU.
- 76 Στη συνέχεια, με το άρθρο 2 του κανονισμού 355/94, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2744/98, παρατάθηκε, αναδρομικώς από την 1η Ιανουαρίου 1998 και μέχρι την 1η Ιανουαρίου 2003, η δυνατότητα που είχε παρασχεθεί στη Δημοκρατία της Αυστρίας να παρεκκλίνει από την εφαρμογή της κοινοτικής τελωνειακής ατέλειας των 175 ECU ενώ απλώς υποχρεώθηκε αυτή να εφαρμόζει ατέλεια όχι κατώτερη των 75 ECU μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1998 και όχι κατώτερη των 100 ECU ύστερα από την 1η Ιανουαρίου 1999, ατέλεια της οποίας το ποσό θα αυξάνεται προοδευτικώς ώστε να φτάσει τα 175 ECU το αργότερο την 1η Ιανουαρίου 2003.
- 77 Εξ αυτού έπεται ότι το Συμβούλιο, θεσπίζοντας τον επικρινόμενο από την ενάγουσα κανονισμό 2744/98 περιορίστηκε στο να επιβάλει στις αυστριακές αρχές την υποχρέωση να εφαρμόζουν ελάχιστο ποσό τελωνειακής ατέλειας χαμηλότερο του κοινοτικού ελάχιστου κοινού δασμού. Πράττοντας έτσι, το Συμβούλιο δεν επέβαλε στο οικείο κράτος μέλος καμιά υποχρέωση να κάνει χρήση της παρασχεθείσας σ' αυτό, κατ' αυτόν τον τρόπο, δυνατότητας παρεκκλίσεως.

- 78 Είχαν, έτσι, οι εθνικές αρχές την ευχέρεια να ορίσουν, καθ' οποιοδήποτε χρονικό σημείο, με την εσωτερική νομοθεσία τους, το επίπεδο της κοινοτικής ατέλειας των 175 ECU χωρίς να αναμένουν την εκπνοή των προθεσμιών που είχαν οριστεί με το άρθρο 2 του κανονισμού 355/94, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 2744/98, προκειμένου να θέσουν τέρμα στην κατά παρέκκλιση υφιστάμενη κατάσταση.
- 79 Επομένως, ο κανονισμός 2744/98 παρείχε, υπ' αυτή την ιδιότητά του, απλή ευχέρεια στις εθνικές αρχές, αποκλείουσα οποιαδήποτε υποχρέωση, να ορίσουν τα ελάχιστα ποσά ατέλειας σε επίπεδο κατώτερο των επιβαλλομένων από το κοινοτικό δίκαιο.
- 80 Κατά συνέπεια, ο κανονισμός αυτός δεν μπορεί να θεωρηθεί ως άμεση αιτία της προβαλλομένης ζημίας λόγω του ορισμού από τις εθνικές αρχές ποσών ατέλειας που η κοινοτική νομοθεσία δεν τους είχε επιβάλει να υιοθετήσουν.
- 81 Συναφώς, η ενάγουσα δεν μπορεί από την άμεση ισχύ των κοινοτικών κανονισμών να συναγάγει την έλλειψη εξουσίας εκτιμήσεως των αρχών αυτών όσον αφορά την εφαρμογή των επιμέσων διατάξεων.
- 82 Πράγματι, η άμεση ισχύς ενός κοινοτικού κανονισμού ουδόλως εμποδίζει το ίδιο το κείμενο του κανονισμού να εξουσιοδοτεί τα κράτη μέλη για τη λήψη των νομοθετικών, κανονιστικών, διοικητικών και δημοσιονομικών εκτελεστικών μέτρων που είναι αναγκαία για την αποτελεσματική εφαρμογή του (απόφαση του Δικαστηρίου της 27ης Σεπτεμβρίου 1979, 230/78, Eridania, Συλλογή τόμος 1979/II, σ. 340, σκέψη 34) ούτε εμποδίζει τα κράτη μέλη να διαθέτουν για τον σκοπό αυτό διακριτική εξουσία (απόφαση του Δικαστηρίου της 30ής Νοεμβρίου 1978, 31/78, Bussone, Συλλογή τόμος 1978, σ. 2429, σκέψη 10).

- 83 Εξάλλου, επιβάλλεται προσέτι να εξεταστεί, για παν ενδεχόμενο, το ζήτημα εάν είναι δυνατό να υφίσταται αιτιώδης σύνδεσμος μεταξύ, αφενός, του προβαλλόμενου παράνομου χαρακτήρα, λόγω της αναδρομικότητας των διατάξεών του από την 1η Ιανουαρίου 1998, του κανονισμού 2744/98 και, αφετέρου, της ζημίας που η ενάγουσα υποστηρίζει ότι έχει υποστεί ύστερα από την ημερομηνία εκείνη και μέχρι τις 19 Δεκεμβρίου 1998, ημερομηνία θέσεως σε ισχύ του κανονισμού αυτού.
- 84 Έστω και αν υποτεθεί ότι ο κανονισμός 2744/98, που τέθηκε σε ισχύ στις 19 Δεκεμβρίου 1998, υπήρξε παράνομος στο μέτρο που όρισε ότι ισχύει αναδρομικώς από την 1η Ιανουαρίου 1998 η παράταση της παρασχεθείσας στη Δημοκρατία της Αυστρίας δυνατότητας παρεκκλίσεως, αυτή η πράξη δεν μπορεί, εν πάση περιπτώσει, να θεωρηθεί ως αποτελούσα την άμεση αιτία της ζημίας που η ενάγουσα προβάλλει ότι υπέστη κατά το μεταξύ της ημερομηνίας εκείνης και της 19ης Δεκεμβρίου 1998 διάστημα.
- 85 Πράγματι, οι αυστριακές αρχές είναι αυτές οι οποίες, χωρίς να έχουν προηγουμένως εξουσιοδοτηθεί από το Συμβούλιο, αποφάσισαν μονομερώς, με το άρθρο 97, στοιχείο α, του νόμου για την εφαρμογή του τελωνειακού δικαίου, όπως τροποποιήθηκε, άρθρο που μνημονεύεται στην ανωτέρω σκέψη 15, να «μειώσουν» στα 75 ECU την ισχύουσα για τα επίμαχα εμπορεύματα, ύστερα από την 1η Ιανουαρίου 1998, ατέλεια.
- 86 Όμως, ύστερα από την ημερομηνία εκείνη, η δυνατότητα παρεκκλίσεως που είχε παρασχεθεί στις αυστριακές αρχές μέχρι τις 31 Δεκεμβρίου 1997 με το άρθρο 2 του κανονισμού 355/94, όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό 3316/94, είχε εκπνεύσει και θα έπρεπε κανονικώς να τυγχάνει εφαρμογής το καθορισμένο στα 175 ECU ποσό της κοινοτικής ατέλειας.
- 87 Επομένως, οι εισαγωγές στην Αυστρία, που οι οικείοι ταξιδιώτες πραγματοποίησαν από την 1η Ιανουαρίου 1998 μέχρι τις 19 Δεκεμβρίου 1998, επιτράπηκε να γίνουν με ατέλεια περιορισμένη στα 75 ECU μόνο κατ' εφαρμογήν διατάξεων που είχαν θεσπιστεί, χωρίς προηγούμενη κοινοτική εξουσιοδότηση, από τις αυστριακές αρχές.

88 Υπό τις συνθήκες αυτές, εάν δεν είχε θεσπιστεί, η διάταξη του κανονισμού 2744/98 που είχε ως αντικείμενο την εκ των υστέρων τακτοποίηση, από πλευράς κοινοτικού δικαίου, της καταστάσεως της Δημοκρατίας της Αυστρίας διά της παροχής σ' αυτήν αναδρομικής εξουσιοδοτήσεως, το γεγονός αυτό δεν θα είχε κανένα αποτέλεσμα όσον αφορά την επέλευση της προβαλλομένης από την ενάγουσα ζημίας.

89 Εξ αυτού έπεται ότι το ζήτημα του νόμιμου χαρακτήρα της περιλαμβανόμενης στον κανονισμό 2744/98 δυνατότητας αναδρομικής παρεκκλίσεως στερείται σημασίας όσον αφορά την εξέταση του αιτήματος αποζημιώσεως της ενάγουσας.

90 Εκ των ανωτέρω προκύπτει ότι η ζημία που η ενάγουσα προβάλλει ότι έχει υποστεί ύστερα από την 1η Ιανουαρίου 1998 λόγω του περιορισμού των ποσών της εκφραζόμενης σε αξία τελωνειακής ατέλειας, που ισχύει επί των εισαγωγών που πραγματοποιούνται από ταξιδιώτες, δεν αποτελεί την άμεση συνέπεια της προβαλλομένης ως στερούμενης νομιμότητας κοινοτικής ρυθμίσεως και ότι, επομένως, η προσαπτόμενη στο Συμβούλιο πταισματική ενέργεια δεν συνδέεται με την προβαλλόμενη ζημία με αιτιώδη σύνδεσμο αρκούντως στενό ώστε να τίθεται ζήτημα ευθύνης της Κοινότητας.

— Επί της ζημίας που προβάλλεται ως οφειλόμενη στον περιορισμό των ποσοτήτων προϊόντων καπνού, αλκοολούχων προϊόντων, αρωμάτων και ειδών κολώνιας τα οποία μπορούν να καλύπτονται από το ευεργέτημα της φορολογικής ατέλειας που ισχύει για τις πραγματοποιούμενες από τους ταξιδιώτες εισαγωγές

91 Το άρθρο 5, παράγραφος 8, της οδηγίας 69/169, όπως έχει τροποποιηθεί, περιορίζεται ρητώς στο να παρέχει στα κράτη μέλη την «ευχέρεια να μειώνουν τις ποσότητες των εμπορευμάτων» που μπορούν να εισάγονται ατελώς δυνάμει του άρθρου 4, παράγραφος 1, στοιχεία α' και δ', της οδηγίας αυτής.

- 92 Όπως προκύπτει από την ανωτέρω σκέψη 20, το άρθρο 3, στοιχείο α, της αποφάσεως του Αυστριακού Υπουργού Οικονομικών, σχετικά με την απαλλαγή από τον φόρο καταναλώσεως, όπως έχει τροποποιηθεί, είναι αυτό το οποίο, με βάση την εξουσιοδότηση που παρασχέθηκε στις εθνικές αρχές με την οδηγία 69/169, όπως έχει τροποποιηθεί, μείωσε, με ισχύ από την 1η Ιουλίου 1997, τις ποσότητες των προϊόντων καπνού που καλύπτονται από τη φορολογική ατέλεια.
- 93 Όπως η ίδια η ενάγουσα έχει παρατηρήσει με το δικόγραφο της αγωγής της, οι ανωτέρω εθνικές διατάξεις είναι αυτές που έχουν πράγματι σοβαρώς μειώσει τις ποσότητες των σχετικών προϊόντων που μπορούν να εισάγονται από τους οικείους ταξιδιώτες απαλλαγμένα φόρων καταναλώσεως.
- 94 Υπό τις συνθήκες αυτές, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η ενέργεια του Συμβουλίου αποτελεί την άμεση αιτία της ζημίας που έχει προκληθεί στην ενάγουσα από την 1η Ιουλίου 1997 λόγω της μείωσης των ποσοτήτων των σχετικών προϊόντων που μπορούν να εισάγονται απαλλαγμένα φόρων καταναλώσεως.
- 95 Επομένως, βάσει ακριβώς της ευχέρειας που παρασχέθηκε στη Δημοκρατία της Αυστρίας με τα δύο αμφισβητούμενα κοινοτικά κείμενα, δηλαδή τον κανονισμό 2744/98 και το άρθρο 5, παράγραφος 8, της οδηγίας 69/169, όπως έχει τροποποιηθεί, οι αυστριακές αρχές, αφενός, καθόρισαν το ύψος της εκφραζόμενης σε αξία τελωνειακής ατέλειας σε ποσά χαμηλότερα του κοινοτικού επιπέδου των 175 ECU και, αφετέρου, περιόρισαν τις ποσότητες των καλυπτομένων από φορολογική ατέλεια εμπορευμάτων σε τμήμα της επιτρεπόμενης από τον κοινοτικό νομοθέτη μέγιστης ποσότητας.
- 96 Επομένως, δεν είναι δυνατόν να γίνει δεκτή η ύπαρξη άμεσου αιτιώδους συνδέσμου μεταξύ της ενέργειας του Συμβουλίου και της προβαλλομένης από την ενάγουσα ζημίας ώστε να τίθεται ζήτημα θεμελιώσεως της ευθύνης της Κοινότητας.

97 Κατά συνέπεια, πρέπει να απορριφθεί η αγωγή αποζημίωσης χωρίς να παρίσταται ανάγκη να εξεταστεί το ζήτημα εάν η ενάγουσα απέδειξε την ύπαρξη πταισματοτικής ενέργειας όσον αφορά το Συμβούλιο ούτε να εκτιμηθούν το υποστατό και η βασιμότητα της ζημίας που η ενάγουσα υποστηρίζει ότι έχει υποστεί.

Επί των δικαστικών εξόδων

98 Σύμφωνα με το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπήρχε σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου.

99 Δεδομένου ότι η DLD Trading Co. ηττήθηκε, πρέπει αυτή να καταδικαστεί εκτός από τα δικά της έξοδα και σ' αυτά στα οποία υποβλήθηκε το Συμβούλιο, σύμφωνα με το σχετικό αίτημα του τελευταίου.

100 Δυνάμει του άρθρου 87, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας, τα κράτη μέλη και τα κοινοτικά όργανα που παρεμβαίνουν σε δίκη φέρουν τα δικά τους δικαστικά έξοδα.

101 Εξ αυτού έπεται ότι η Επιτροπή, η Δημοκρατία της Αυστρίας και η Δημοκρατία της Φινλανδίας φέρουν τα δικά τους δικαστικά έξοδα.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΠΡΩΤΟΔΙΚΕΙΟ (πρώτο τμήμα)

αποφασίζει:

- 1) Απορρίπτει την προσφυγή.**
- 2) Η προσφεύγουσα φέρει τα δικά της δικαστικά έξοδα καθώς και αυτά του Συμβουλίου.**
- 3) Η Επιτροπή, η Δημοκρατία της Αυστρίας και η Δημοκρατία της Φινλανδίας φέρουν τα δικά τους δικαστικά έξοδα.**

Vesterdorf

Lindh

Legal

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 17 Δεκεμβρίου 2003.

Ο Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

H. Jung

B. Vesterdorf